

Adversaries in Jewish Tradition, Part III: The 9th of Tevet and the Jewish History of Paul

R. Dr. Shlomo Zuckier

Torah in Motion

December 29, 2022

תענית עשרה בטבת

1. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יח עמוד ב

תניא, אמר רבי שמעון: ארבעה דברים היה רבי עקיבא דורש, ואני אין דורש כמותו. צום הרביעי - זה תשעה בתמוז שבו הובקעה העיר, שנאמר (ברביעי) + מסורת הש"ס: [בחודש הרביעי] + בתשעה לחדש ויחזק הרעב בעיר ולא היה לחם לעם הארץ ותבקע העיר. ואמאי קרי ליה רביעי - רביעי לחדשים. צום החמישי - זה תשעה באב, שבו נשרף בית אלהינו. ואמאי קרי ליה חמישי - חמישי לחדשים. צום השביעי - זה שלשה בתשרי, שבו נהרג גדליה בן אחיקם. ומי הרגו - ישמעאל בן נתניה הרגו, ללמדך ששקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלהינו. ואמאי קרי ליה שביעי - שביעי לחדשים. **צום העשירי - זה עשרה בטבת, שבו סמך מלך בבל על ירושלים**, שנאמר ויהי דבר ה' אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר. בן אדם כתב לך את שם היום את עצם היום הזה סמך מלך בבל אל ירושלים.

2. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקמט סעיף א

חייבים להתענות בתשעה באב וב"ז בתמוז ובג' בתשרי ובעשרה בטבת, מפני דברים הרעים שאירעו בהם.

3. ר' אליעזר מלמד, "עשרה בטבת", פניני הלכה

בעשרה בטבת תקנו צום, מפני שבאותו יום בא נבוכדנאצר מלך בבל עם חילותיו לצור על ירושלים, וממזור זה התחילה הפורענות שנסתיימה בחורבן בית המקדש הראשון וגלות השכינה. ואמנם בימי בית שני המצור התחיל בתאריך אחר, מכל מקום תחילת חורבן בית המקדש ומלכות ישראל היתה בעשרה בטבת. **וכיוון שכבר נקבע צום בעשרה בטבת, נצטרפו לעניינו של הצום עוד שני מאורעות מצערים שחלו סמוך לאותו יום, מיתת עזרא הסופר בט' בטבת, ותרגום התורה ליוונית בח' בטבת.** ואף הרבנות הראשית הוסיפה ותקנה, שיום זה יהיה יום הקדיש הכללי לכל קדושי השואה שלא נודע יום פטירתם.

תענית ט' בטבת

4. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תענית סימן תקפ ימים שמתענים בהם, ובו ג' סעיפים.

סעיף א

אלו הימים שאירעו בהם צרות לאבותינו וראוי להתענות בהם; ואף על פי שמקצתם בראש חדש, יש מי שאומר שיתענו בו (וטוב שלא להשלים בראש חדש).

סעיף ב

באחד בניסן מתו בני אהרן; בעשרה בו מתה מרים ונסתלק הבאר; בכ"ו בו מת יהושע בן נון, בעשרה באייר מת עלי הכהן ושני בניו, ונשבה ארון ה'; בכ"ח בו מת שמואל הנביא; בכ"ג בסיון בטלו הביכורים מלעלות לירושלים בימי ירבעם בן נבט; בכ"ה בו נהרג רשב"ג ורבי ישמעאל ור' חנינא סגן הכהנים; בכ"ז בו נשרף רבי חנינא בן תרדיון וספר תורה עמו; באחד באב מת אהרן הכהן; ב"ח בו כבה נר מערבי בימי אחז. ב"ז באלול ב מתו מוציאי דבת הארץ; בה' בתשרי מתו עשרים איש מישראל ונחבש רבי עקיבא; בז' בו נגזרה גזרה על אבותינו שימותו בחרב וברעב ובדבר, ג מפני מעשה העגל; בז' במרחשון עוורו עיני צדקיהו ושחטו בניו לעיניו; בכ"ח בכסליו שרף יהויקים המגילה שכתב ברוך מפי ירמיהו; בשמונה בטבת נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך והיה חשך בעולם שלשה ימים; ובט' בו לא נודע איזו היא הצרה שאירע בו; בה' בשבט מתו הזקנים שהיו בימי יהושע; בכ"ג בו נתקבצו כל ישראל על שבט בנימין על ענין פלגש בגבעה; בז' באדר מת משה רבינו ע"ה = עליו השלום =; בט' בו נחלקו בית שמאי ובית הלל.

סעיף ג

יש מי שאומר שגזרו שיהיו מתעניין בכל שני וחמישי על חורבן הבית, ועל התורה שנשרפה, ועל חלול השם; ולעתיד לבוא יהפכם ה' לששון ולשמחה.

5. טור אורח חיים הלכות תענית סימן תקפ

בח' בטבת היה מעשה דתלמי המלך בט' בו לא כתבו רבותינו על מה הוא ב' בו סמך מלך בבל על ירושלים להחריבה

6. בית יוסף אורח חיים סימן תקפ

כל הימים האלו הכתובים בסימן זה כתובים בכל בו סימן ס"ג אבל לא ראיתי מעולם ולא שמעתי מי שנהג להתענות בהם ובאמת שיש לתמוה על מי שתקנם היאך תיקן קצתם להתענות בראש חודשא:

7. ספר הלכות גדולות סימן יח - הלכות תשעה באב ותעניות עמוד רלב רלג

תנו רבנן (תענית כח ב) בתשעה בחדש הובקעה העיר בראשונה, ובשנייה בשבעה עשר בו. (מאמר אחרון במגילת תענית) אילו ימים שמתעניין בהן מן התורה כל מי שמתענה בהן לא יאכל וישתה עד הערב. באחד בניסן מתו בני אהרן... בשמונה בטבת נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך ובא חשך לעולם שלשה ימים, בתשעה בו לא כתבו רבותינו על מה הוא, ובו ביום מת עזרא הכהן ונחמיה בן חכליה, בעשרה בו סמך מלך בבל על ירושלים להחריבה,

מיתת עזרא (ונחמיה)

8. ט"ז אורח חיים סימן תקפ

(פמ"ג) בט' בו לא נודע כו'. תימה גדולה הא איתא בסליחות של י' בטבת דבט' בו מת עזרא הסופר וצ"ע רב:

9. פרישה אורח חיים סימן תקפ אות (ו)

(ו) בתשעה בו לא כתבו רבותינו וכו'. ספרים אחרים מת עזרא ונחמיה בן חכליה וכן הוא בפיוט הסליחה ראשונה דעשרה בטבת עיין שם:

10. הפיוט 'אזכרה מצוק' לרבי יוסף טוב עלם

אֲזַכְרָה מְצוּק אֲשֶׁר קָרָאֲנִי,
בְּשֵׁלֶשׁ מִכּוֹת בְּחֹדֶשׁ הַזֶּה הַכִּנִּי
גִּדְעָנִי, הִנְיָאֲנִי, הִכָּאֲנִי, אֵךְ עָתָה הִלָּאֲנִי (אִיּוֹב טז, ז)
דִּעְכָּנִי בְּשִׁמוֹנָה בּו שְׁמָאֲלִית וִימָנִית,
הִלָּא שְׁלִשְׁתָּן קִבְעֵתִי תַעֲנִית
וּמִלֶּךְ יוֹן אֲנִסְנִי לְכַתֵּב דֵּת יוֹנִית,
עַל גְּבִי חֲרָשׁוֹ חוֹרְשִׁים, הֶאֱרִיכּוּ מַעֲנִית (תהלים קכט, ג)
זַעֲמָתִי בְּתִשְׁעָה בּו בְּקִלְמָה וְחִפְרָה,
חֲשֹׁךְ מַעֲלִי מַעֲלֵל הוֹד וְצִפְרָה
טָרַף טָרַף בּו הַנּוֹתָן אִמְרֵי שְׁפָרָה, הוּא עֲזָרָה הַסּוֹפָר.
יוֹם עֲשִׂירִי צָנָה בֶּן בּוֹזִי הַחוּזָה,
כָּתֵב לָךְ בְּסִפְרֵךְ הַמִּחְזָה
לְזַכְרוֹן לְעַם נִמְסָה וְנִבְזָה, אֵת עַצְמֵךְ הַיּוֹם הַזֶּה.

מִנֵּן סֵדֶר חֲדָשִׁים בַּעֲשָׂרָה בּו הָעִיר,
נָהִי וְיָלַל בָּמוּ פִי אֶפְעִיר
סֵדֶר פְּרָעֲנִיּוֹת בְּתוֹךְ לִבִּי יִבְעִיר, בָּבֶא אֵלֵי הַפְּלִיט לֵאמֹר הִכְתָּה
הָעִיר.
עַל אֵלָה עַל פְּנֵי אֲבָק זָרִיתִי,
פָּצִיתִי עַל אֲרֻבְעָתָן לֹו חֵץ בְּלִבִּי יָרִיתִי
צִירוֹת עַל אֵלָה קָבַר לִי כָרִיתִי, צִדִּיק הוּא יְיָ כִּי פִיהוּ מְרִיתִי.
קָרָאתִי שְׁמֶךָ מִתְנַחֵם עַל רַעֲתִי,
רָאָה עֲנִי וְשָׁמַע קוֹל פְּגִיעָתִי
שָׁמַע תְּ חֲנֻתִי חֵישׁ נָא יְשׁוּעָתִי, אֵל תַּעֲלֵם אֲזַנְךָ לְרוֹחוֹתִי
לְשׁוֹעָתִי.
יָרַח טִבֵּת מֵאֵד לְקִיתִי בּו,
וְנִשְׁתַּנּוּ עָלַי סִדְרֵי נִתְיָבוֹ
סִרְרָתִי פִּשְׁעֵתִי יִגְלָה לִי טוֹבוֹ, הָאוֹמֵר לֵיָם עַד פֶּה תִּבְאֵ:

11. ספר יוחסין מאמר ראשון לר' אברהם ב"ר שמואל זכות (זקוטו), ספרד מאה ה-15

והשנה היא שנת אלף לצאתם ממצרים אז נפטר עזרא הכהן הסופר בעשרה בטבת וחגי וזכריה ומלאכי, ונסתלקה נבואה מישראל.

12. ברכי יוסף (להחיד"א) אורח חיים סימן תקפ

א. דין ב. בט' בו לא נודע הצרה וכו'. כתב הרב ט"ז (ס"ק א) תימא גדולה, הא איתא בסליחות של עשרה בטבת, דבט' בו מת עזרא הסופר. וצ"ע רב. עכ"ל. ומאי דמייתי הרב מסליחות וכן הרב מגן אברהם (ס"ק ו), עמהם הסליחה, דכן כתבו בהלכות גדולות (סי' יח עמ' רלג) ובספר הכלבו (סי' סג), והרב מגן אברהם מזכירים כמה זימני בסימן זה. ועוד כתבו דמת גם כן נחמיה בן חכליה.
ואשר תמה הרב ט"ז, אין כאן תימא, שהרי כתבו בה"ג וכלבו בט' בו לא כתבו רבותינו על מה הוא, ובו ביום מת עזרא הכהן ונחמיה בן חכליה. והדבר פשוט דהגם דידיענו דמתו בו עזרא ונחמיה, ממה שלא נכתב על מה מתעניין יש סוד בדבר, דאי התענית משום עזרא ונחמיה לכתבו להדיא בט' בו על שמתו עזרא ונחמיה, כדרך שכותבים בכל יום על מה. אלא מדכתוב סתם, סוד יש בענין. וכן משמע מדברי ארחות חיים סי' כ"ג שכתב וז"ל, בט' בו לא כתבו רבותינו על מה, ונסתר הסוד, ובו ביום מת עזרא הכהן ונחמיה בן חכליה, עכ"ל. וכצ"ל בכלבו, ונסתר הסוד. וכוונתן כדכתיבנא בעניותין. ובספר הקבלה להראב"ד (עמ' מב) כתב שכינו ברוח הקדש להריגת רבינו יוסף הלויא שנהרג בו ביום. ועמ"ש הרב בית דוד סי' שי"ו, ואשתמיטתיה דברי בה"ג והכלבו, ע"ש.

13. ר' יונתן אייבשיץ, יערות דבר, ח"ב עמ' עד-עה (הודפס תרכ"ג), דרשה בהמבורג בט' בטבת, שנת תקל"א (1751)

[עזרא] היה בדורו כמו משה וראוי היה התורה להינתן על ידו כמו ע"י משה ולכן כסהו בתהום ובמות משה לא ידע איש קבורתו וג"כ כסה בתהום רבה ולכן נאמר לא נודע מה היה בו [בט' בטבת].

מיתת ר' יוסף הנגיד

14. ספר יוחסין מאמר רביעי סדר הרבנים (מצטט ספר הקבלה להראב"ד)

ועוד [ר' שמואל הנגיד] היה מספיק שמן זית לבתי כנסיות שבירושלים בכל שנה, והרביץ תורה הרבה ומת בשיבה טובה זקן לאחר שזכה לד' כתרים, כתר תורה, וכתר גדולה, וכתר לוי, וכתר שם טוב ומעשים טובים עולה על גביהם. ונפטר בשנת ד' אלפים תתט"ו ועמד על כנו ר' יוסף הלוי בנו הנגיד, ומכל מדות טובות שהיו באביו לא חסר לו אלא שלא היה ענותן כאביו

מפני שגדל בעושר ולא נשא עול' בנעוריו וגבה לבו עד להשחית, ויקנאו בו סרני פלשתים עד שנהרג ביום שבת בט' בטבת שנת ד' אלפים תתכ"ז (1066), הוא וקהל גראנטה וכל הבאים מארצות רחוקות לראות תורתו וגדולתו, ואבלו הלך בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר ועוד מימי רבותינו הקדמונים שכתבו מגלת תענית בט' בטבת ולא ידעו על מה הוא מכאן שכוננו ברוח הקדש ליום זה...

לקיחת אסתר

15. אסתר פרק ב פסוק טז

(טז) ותלקח אסתר אלהמלך אשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו:

16. ספר מחיר יין להרמ"א, דף יח (פי' לאסתר ב:טז)

וכתבי לשוט לפעלם: ואמר שלקחם: וסיחם בחדש סעשירי כח
חדש טבת: כמחשבתו: למלכותו: וקטע זה בחדש יומי מכל חדשי
סעשירי לסיוח: כמחשבתו: גדולתו: וכל כתב כל יומי דרתי: להחממת
ס'. וכחכ ט'. כמחשבתו: ולא כתב על מה מסעשירי: כי לא כתבו רבותיו
סעשירי: לכן קאמר: כמחשבתו: וסיחם בחדש סעשירי כח
טבת. ואמר כמחשבתו: למלכותו: כי קסחם ימי כחם כס שנים

יום שנולד בו ישו

17. תוספות חדשים, פירוש למגילת תענית

ושמעתי בשם גדול א' דאז נולד אותו האיש.

18. Leopold Zunz, *Die Ritus des synagogalen Gottesdienstes* (Berlin, 1859), p. 126

Grund unbekannt sei; vom 9. Tebet heisst es sogar, der Grund sei geheim gehalten, und in der That wusste ihn Abraham b. David (1161) nicht. Da die Chronologen *) auf denselben Tag die Geburt Jesu berechnet haben, und zwischen den Jahren 500 und 816 der 25. Dezember zwölf mal am 9. Tebet war ^{d)}, so war das vielleicht des Geheimnisses Grund, den schon Hadasi angibt und Neuere *) gehört haben. Jedoch sind diese Fasten grösstentheils nur auf dem Papier und blieben dem Volke unbekannt; selbst der Gaon Cohen Zedek ^{f)} wusste den Fragenden nichts über deren Ursprung mitzuthellen.

19. ספר העיבור להר' אברהם בר חייא, מאה י"א ספרד

מן השנה אשר סבורים הם שנולד בה המשיח אותם, והוא נולד לדבריהם בשנת ג' אלפים תשס"א לבריאת עולם בעשרים ימים מחדש דייגבר, והוא יום שבת יום תשעה בשבת שנת י"ח למחזור קצ"ח לחשבוננו, וראוי היה היום הזה להולד בו הרשע הזה אם דבריהם אמת, אבל אין אדם מאמין לדבריהם האומרים על לידת התלוי שהם ידעו יומה שהיה בכ"ה בדייקבר כי הדבר הזה אינו כתוב להם באון גליון, ולא בכתבי תלמידי המכשעים אשר הם מאמינים בהם, אבל היום הזה שהוא כ"ה מן דייקבר היה יום קלון לאומות הקדמונים עובדי האלילים והיה קדמוני כשדים קוראין לו מולד השנה, ואחרים היו קוראין להם מולד החמה מפני שהחמה באה בימים האלה אל ראש מול גדי ביום הזה, והיה היום מתחיל להאריך והלילה לקצר וצמח האדמה והדשא והזרע מתחיל לקנות כח לצאת מתחת הארץ ולגדול ולפרוח והיו משאילין אותו למולד הזמן וקוראין לו מולד וחדש לשנה ומולד החמה, וכשבאו תלמידי המכשעים להתענות את האומות האלה ולהכניסם בשעות הזה אמצו את דעתם לכבד היום הזה אשר היה מכובד בעיניהם, ואמרו לא היו עושין בו קלון גדול אלא מפני שהפסול הזה היה ראוי להולד בו, והחזירו היום אשר היה קלון לעובדי האלילים קלון לעובדי הפסילים ופסולים וגלגלו אותו משומאה לשומאה ומפשע לפשע, ואם אתה שואל את המבינים מגלחיהם תמצא שאינם יודעים

20. ר' ברוך פרענקל, הגהות לש"ע

מצאתי בכ"י שבטי"ת טבת נפטר שמעון הקלפוס שהושיע את ישראל בצרה גדולה בזמן הפריצים נקבע יום מיתתו לתענית עולם בירושלים.

21. ר' אהרם מוורמזא, עוד למועד (מאורי אור ח"ה), מעט 1822, עמ' 2110

ותענית ט' טבת בס' תק"פ לא נודע... ובספר זכרונות ראיתי על פטירת שמעון הקלפוני שהשלים ליהודים והעלימו מפניהם, ובמגילת תענית נקט הלשון לא כתבו רבותינו על מה, משמע הכי.

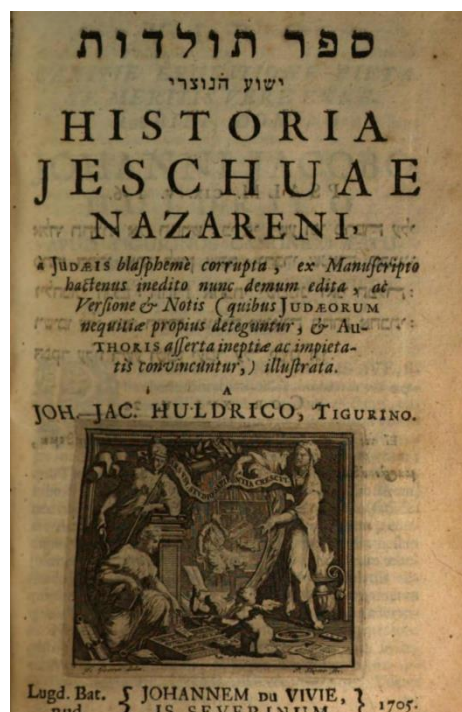
22. דקדוקי סופרים למס' ע"ז (מאת ר' רפאל נתן נטע ראבינאוויטץ), עמ' ה, הגהות

רש"י ד"ה כחב ולשון ברש"י שבע"י הראשון אחרים תקנו להם [כל ספרי טעוכם יוחנן פאולוס פטרו' והם יהודים היו. לשון הוא נראמטיקא הוא הלשון שמדברים בו הגלחים הם שנו וטמקו הלשין ועשו להם הבל לחשבם בפני עצמם ולסלקם מעל ישראל ולא שכפרו כי לטובתן של ישראל נתכוננו אלא מפני שראו ישראל בצער ובדוחק מתרמיתי ישו עשו עצמם כאלו הם עמו בקדישות וצוו עליהם הכל כמפורש בספור תליית ישו, ע"כ פירש"י.]

23. פסקי תשובות הערות סימן תקפ

ובברכ"י שם מביא בשם ספר הקבלה להראב"ד שכיוונו רבותינו ברוה"ק להריגת רבינו יוסף הלוי הנגיד וגם קהל גראנטה וכל הבאים מארצות רחוקים לראות תורתו וגדולתו נהרגו וכו', ובהג' הר"ב פרנקל לש"ע מביא מכת"י שביום זה מת שמעון הקלפוס שהושיע את ישראל בצרה גדולה בזמן הפריצים (סוף ימי בית שני) ונקבע יום מיתתו לתענית עולם בירושלים, ועכ"פ מדובר ביום זה בענין מיתת צדיקים, וכאמור לא צוין זאת מפורש, ואפשר להשוות לכאן דברי חז"ל עה"פ (דברים כ"ח ס"א) גם כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת יעלם ה' עליך - זו מיתת צדיקים (ובהגה' והערות שהודפס בטור הנדמ"ח בס' זה מביא ממגילת תענית דפוס וילנא שלידת אותו האיש ימ"ש היתה בט' טבת ומביא חשבון לדבריו וכותב שמש"ז תבין מדוע לא פירשו רבותינו התענית דיום זה מחמת היראה מהעכו"ם לכתוב שיש להתענות עקב כך).

הסיפור של ר' שמעון הקלפוני במקורותינו

Translated by Joseph Gebhardt-Klein Based on: Huldreich, Johann Jacob, ed. Sepher Toldot Yeshua Ha-Notzri: Historia Jeschuae Nazareni. Leiden: 1705.

[17] And it was when the king and the sages saw that the people of Ai prevailed over Yisrael, and that even the rebels multiplied, the brothers and the relatives of Yiz`ush also consulted the king and the sages. And they asked Yehudah how to do this word. And Yehudah said, "Lo, the uncle of Yiz`ush is Shimon the Qalpasi, and Shimon the Qalpasi is old and venerable. Go and transmit to Shimon the Explicit Name." And Shimon went to Ai and did for them miracles and told them that he can do anything on account of the knowledge (gnosis) of Yiz`ush. And the people of Ai believed that he spoke in the name of Yiz`ush and expounded on knowledge. The people of Ai did not know that the knowledge was, according to the language of the sages, the language of rape. And the people of Ai believed the words of Shimon because he was the uncle of Yiz`ush. And Shimon said to them: "Yiz`ush commands not to fight against Yisrael because Yiz`ush himself will take revenge on Yisrael." And the word was good in the eyes of the king and the sages, and they called Shimon and told him these things, and Shimon answered, "Swear to me that I will inherit the coming world, then I will go and make for them laws that are no good, and I will stop the war against Yisrael." And the sages and the elders were satisfied with Shimon and transmitted to him the Explicit Name.

24. ספר תולדות ישוע הנוצרי, מהד' הולדרייך

ויהי כאשר ראו המלך והחכמים שאנשי 17 עי מתגברים על ישראל וכאשר שגם הרבו הפריצים המה האחים והקרובים לז"ש ויתיעצו המלך והחכמים וישאלו מיהודה איך לעשות הדבר ויאמר יהודה הנה דוד יז"ש הוא שמעון הקלפסי ושמעון הקלפסי זקן ונשוא פנים לכו ותמסרו לשמעון את שם המפורש וילך שמעון לעי ויעשה להם נסים ויאמר להם שהוא הכל עושה על דעת יז"ש ואנשי עי יסברו שהוא אומר בשם יז"ש ופירוש של על דעת לא ידעו אנשי עי שעל דעת הוא בלשון חכמים לשון אנוס ואנשי עי יאמינו לדברי שמעון כי הוא דוד יז"ש ויאמר שמעון להם שיז"ש צוה שלא ילחמו עם ישראל כי יז"ש בעצמו ינקום בישראל ויטיב הדבר בעיני המלך והחכמים ויקראו לשמעון ויאמרו לו את הדברים האלה ויען שמעון השבעו לי שיהי לי עה"ב אז אלק ואעשה להם חוקים לא טובים ואשקוט את המלחמה מעל ישראל וישבעו החכמים והזקנים לשמעון וימסרו לו את שם המפורש.

[18] And Shimon went out, and it was when Shimon approached to enter into Ai, he even produced a small raincloud and caused flashing with thunders and lightnings, and he sat on the head of the raincloud and caused the sound of thunder to be heard over Ai. And he said, "Listen, people of Ai. Collect together at the tower of Ai, and there I will give you laws on account of the knowledge of Yesh`u." And it was when the people of Ai heard this voice, even the people of Ai trembled, and the people of Ai ran and came to the tower. And lo, Shimon flew on the raincloud, and Shimon descended from off the raincloud onto the tower. And the people of Ai bowed down before him. And Shimon said, "I am Shimon the Qalpasi, uncle of Yiz`ush, and lo, Yiz`ush came to me and sent me before you to teach you his laws, for Yiz`ush is the son of God. And lo, I, Shimon, will teach you the laws of Yiz`ush: new laws." And Shimon did before them signs and great miracles, and the people of Ai believed in the words of Shimon. And they said to him, "We will observe and obey everything that you command us." And Shimon said, "Go to your tents." And all the people of Ai went to their tents, and Shimon dwelled in the tower of Ai. And Shimon wrote the laws as commanded by the king and the sages. And he changed the aleph-bet to read by another name in order to hint that everything he commanded was a lie. And this is the aleph-bet: A, Be, Tze, De, E, Yef, Ha, I, Ke, El, Em, En, O, Pe, Qu, Re, Se, Te, U, Ex, Ezed, Zed. And this is the interpretation: the father, this is Esau the hunter, and he was exhausted. And lo, his children believe in Yiz`ush, who lives as a god. Their spirit will swell up because God has no mother, and Yiz`ush has a mother, but he is an Api`qoras (Epicurean), a deceiver, and crooked, and apostate, like Esau who ate stew.

[19] And again, he wrote for them books of lies and called them "A`von Killay`on" (Enclosure of Perversion). And they thought that he said "Abe`n Gillayo`n" (Blank Scroll), which is to say, "Father, and Son, and revelation of the Holy Spirit." And Shimon made books by means of the disciples of Yiz`ush and by means of Yohann`os. And he said that Yiz`ush delivered him all the words. And Shimon wrote the book of Yohann`os with a hint, and they think it is mysteries, but it is all vanity and ambition of spirit, like he wrote in the book of Yoha`nnos, chapter 13, that Yohannos saw "one beast and it had seven heads, and also ten horns, and ten crowns, and the name of the beast was the name of blasphemy, etc." (Rev. 13:1) And the gematria of the name of the beast is 666 (Tarsu), so this is the interpretation of this chapter: the beast is Yesh`u Notzr`i, who has seven heads because of seven letters in these two words, Yesh`u Notzri. And the ten horns correspond to Yesh`u Notz`ri, and the ten crowns is because Yod has one crownlet, Shin has three crownlets, Nun, Tzadi, six crownlets, behold, ten. And everything that is said in this passage, everything hints at Yiz`ush. And the gematria of 666 is because Yesh`u Notz`ri in gematria is such. And so, Shimon composed all the books of the A`von Ki`llayon only to deceive them, just as the king commanded, and the sages.

[20] And it was in the third month, on the sixth day of the month, and Shimon rode on the raincloud and collected the people of Ai at the tower. And he delivered to them the book of the A`von Killayo`n, and commanded them that when children were born to them they would throw water on the children as a sign that they washed Yiz`ush in the waters of Bolet and would act according to the laws mentioned in the A`von Killayo`n, so as not to fight with Yisrael, because Yizu`sh by himself would take revenge on Yisrael. And it was when the people of Ai heard these words, they even said, "Let it be done as you say." And Shimon went on the raincloud to Yerushalayim, and the people of Ai thought that Shimon went to heaven. And they looked to fight again with Yisrael. And it was when Shimon entered Yerushalayim, he even

וילך שמעון ויהי כאשר קרב שמעון . 18
לבוא לעי ויעש עב קטנה והבריק בקולות
וברקים ובראש העב יושב הוא והשמיע קול
רעם על עי ויאמר שמעו אנשי עי הקבצו אל
מגדל עי ושם אתן לכם חוקים על דעת יש"ו
ויהי כאשר שמעו אנשי עי את הקול הזה
ויחרדו אנשי עי וירוצו אנשי עי ויבאו אל
המגדל והנה שמעון יעף על העב וירד שמעון
מעל העב אל המגדל וישתחוו אנשי עי מלפניו
ויאמר שמעון אני שמעון הקלפסי דוד יז"ש
והנה יז"ש בא אלי ושלח אותי לפניכם
להורתכל את חוקתיו כי יז"ש בן אל והנה אני
שמעון אלמד אתכם חוקת יז"ש חוקים
חדשים ויעש שמעון לפנייהם אותות ומופתים
גדולים ויאמינו אנשי עי בדברי שמעון ויאמרו
לו נעשה ונשמע כל אשר תצונו ויאמר שמעון
לכו לאהליכם וילכו כל אנשי עי לאהליהם
וישב שמעון במגדל עי ויכתב שמעון את
החוקים כאשר צוה המלך והחכמים וישנה
את האלף בית לקרוא בשם אחר ע"פ רמז
שהכל מה שהוא מצוה הוא שקר וזהו האלף
בית א בא צי ד ע י ח י כ אל אם אין א פי קו
ר ס ת ע ו עקש איזד זד וכך הוא הפירוש
אב"א זה עשו צי"ד וע"י היה והנה בניו
מאמינים ביז"ש שח"י כ"אל תיפח רוחם כי
לא אל א"ם אי"ן וליז"ש יש אם אלא אפי"קורס
תע"ו ומע"קש ומי"ד הוא כמו עשו שאכל
נז"י.

ועוד כתב להם ספרי כזבים וקרא אותם . 19
ע"ן כליו"ן והם סברו שהוא אומר אב"ן גליו"ן
כלומר אב ובן וגלוי רוח הקודש ועשה להם
שמעון ספרים מתלמידי יז"ש ומיה"נוס ואמר
שיז"ש מסר לו כל הדברים ויכתב שמעון
ברמז את ספר יה"נוס והם סוברים שהוא
סודות והוא הכל הבל ורעיון רוח כמו שכתב
בספר יה"נוס פרק י"ג שראה יהנוס חיה אחת
ולה ז' ראשים וגם י' קרנים וגם י' כתרים ושם
החיה בשם גידוף וכו' וגמטריא של שם החיה
הוא תר"ס כך הוא הפירוש של פרק זה החיה
הוא יש"ו הנצרי" וזו ז' ראשים כי ז' אותיות
בשתי תיבות האלו יש"ו נצרי" ועשרה קרנים
הם כך יש"ו נצרי" ועשרה כתרים הוא כך יו"ד
יש לו תג אחד שיי"ן יש לו ג' תגין נ"ון צד"י ו'
תגין הרי עשר והכל אשר נאמר בזה הסימן
הוא הכל ברמז על יז"ש והגמטריא תרס"ו כי
יש"ו נצרי" בגמטריא הכי הוה וכן כל הספרים
של ע"ן כליו"ן עשה שמעון רק להטעותם
כאשר צוה המלך והחכמים.

ויהי בחודש השלישי בששי לחודש . 20
וירכב שמעון על העב ויקבץ את אנשי עי אל
המגדל וימסר להם את ספר הע"ן כליו"ן ויצו
להם לכשיולדו להם בנים שיזרקו על הבנים
מים לסימן שרחצו את יז"ש במי בולט
ושיעשו כחוקים הנאמרים בע"ן כליו"ן ושלא
ללחום עם ישראל כי יז"ש בעצמו ינקום
בישראל ויהי כאשר שמעו אנשי עי את

recounted before the king and the sages all these words, and the king and the sages and all Yisrael were happy. And the war ceased between Yisrael and between the people of Ai. And it was in those days, even king Hordos died and his son arose to rule over Yisrael. And the king heard that the people of Ai made themselves an idol with the name of Yiz`ush and Miryam, and that idol was sitting above king Hordos. And the king sent books to the people of Ai, to remove the image of this idol, and if not, to make known that there was a quarrel between us. And it was when the books arrived at Ai, even the people of Ai sent books to the city of Caesar to help them and to fight against Yisrael. And the king Caesar answered, "We do not have a war with the children of Yisrael." Then the people of Ai went away, and burned this idol, and this was confirmed by the children of Yisrael.

[21] And it was in those days, even Miryam the mother of Yiz`ush died. And the king commanded to bury her under the tree on which Yiz`ush was hanged. And the king commanded to hang the brothers of Yiz`ush and his sisters. And they hanged them and wrote on a stone monument, "Here were hanged the children of whores, and their mother was buried beneath them: 'Your mother would be ashamed, etc.'" (Jer. 50:12) And the rebels came from the relatives of Yiz`ush and stole this tombstone, and erected another tombstone in its place, and wrote on it, "'Lo, a ladder was set up on the earth and its top reached to heaven, and the angels of God were going up, etc.'" (Gen. 28:12) 'A happy mother of children, Haleluyah.'" (Ps. 113:9) And it was when the king heard what the rebels did, even the king commanded to tear down the quarries. And he murdered about a hundred men of the relatives of Yiz`ush.

[22] Then Shimon the Qalpasi came before the king and said, "My master, the king, give me the right and I will sweep all the rebels out of Yerushalayim." And the king said to Shimon, "Go, and may Ha-Shem be with you." And Shimon went in secret beside the rebels and said to them, "Arise, and we will go up to Ai, and there you will see the miracles that I did on account of the knowledge of Yizu`sh, and which I will do there in the future." And some of the rebels went to Ai, and some of the rebels rode with Shimon on the raincloud from Yerushalayim. And it happened on the way, even Shimon decreed (circumcised) over the raincloud, and the rebels fell off the raincloud and died. And Shimon returned to Yerushalayim and recounted it before the king, and the king was happy about it, and from that day and onward, Shimon was not displaced from the court of the king until his death. And Shimon died and the children of Yisrael mourned for Shimon. And they determined the day of his death to be a fast every year after year, and

it was nine days into the month of Tebet. And the rest of the rebels who came to Ai, when Shimon had already advised to go to Ai, they thought that Shimon and the rebels who rode on the raincloud went to heaven. And it was when the rebels saw that in Ai there were laws which Shimon commanded the people of Ai in the name of Yizu`sh, even they acted according to them, and they joined the people of Ai with the rebels. And the rebels were among false prophets, and the rebels took themselves wives from the daughters of Ai. And they sent books to the faraway islands—the book of the Avo`n Killay`on—and they took it upon themselves and their progeny to establish the words of the A`von Killay`on according to the law that was stated in the A`von Killay`on. And they violated the Torah of Mosheh and made Shabbat the first day, for it was the day of the birth of Yizu`sh. And the rest of the laws and anniversaries are no good, wherefore, they have no portion or inheritance with Yisrael. They are accursed in the coming world, and Ha-Shem will bless his people Yisrael with peace. These are the words of our teacher, Rabbi Yohanan ben Zakkai in Yerushalayim. End.

הדברים האלה ויאמרו נעשה כדברך וילך שמעון על העב לירושלים ואנשי עי סברו ששמעון הלך לשמים ויראו ללחום עוד בישראל ויהי כאשר בא שמעון ירושלימה ויספר לפני המלך והחכמים את כל הדברים האלה וישמחו המלך והחכמים וכל ישראל ותשקוט המלחמה בין ישראל ובין אנשי עי ויהי בימים ההם וימת המלך הורדוס ויקום בנו תחתיו למלך על ישראל וישמע המלך כי אנשי עי עשו להם אליל לשם יז"ש ומרים והאליל הזה יושב על מלך הורדוס וישלח המלך ספרים אל אנשי עי להסיר את תמונת האליל הזה ואם לאו תדעו כי ריב בינינו ויהי כאשר הגיעו הספרים לעי וישלחו אנשי עי ספרים למדינת קיסרא לעזור להם ושילחמו נגד ישראל ויען המלך קיסרא אין לי עם בני ישראל מלחמה אז הלכו אנשי עי ושרפו את האליל הזה ונכנעו מפני בני ישראל.

אז בא שמעון הקלפסי לפני המלך ואמר . 21 אדוני המלך תן לי רשות ואטאטאה אני כל הפריצים מירושלים ויאמר המלך לשמעון לך וה' עמך וילך שמעון בסתר אצל הפריצים ויאמר אליהם קומו ונעלה לעי ושם תראו הניסים שעשיתי על דעת יז"ש ושאני עתיד שם לעשות וילכו מקצת הפריצים לעי ומקצת הפריצי רכבו עם שמעון על העב מירושלים ויהי בדרך ויגזר שמעון על העב ונפלו הפריצים מעל העב וימותו ושמעון חזר לירושלים ויספר לפני המלך וישמח המלך בו ומאותו יום והלאה לא ימוש שמעון מחצר המלך עד מיתתו וימות שמעון ויתאבלו בני ישראל את שמעון וקבעו יום מיתתו להתענות בכל שנה ושנה והוא ט' ימים בירח טבת ושאר הפריצים אשר באו לעי כאשר יעץ להם כבר שמעון לילך לעי המה סברו ששמעון והפריצי אשר רכבו על העב הלכו לשמים ויהי כאשר ראו הפריצים אשר בעי את החוקים אשר צוה שמעון לאנשי עי בשם יז"ש ויעשו גם הם כהם ויתחתנו אנשי עי עם הפריצים ויהיו הפריצים ביניהם לנביאי שקר ויקחו הפריצים להם לנשים מבנות עי וישלחו ספרים לאיים רחוקים את הספר עז"ן כלי"ן וקיבלו עליהם ועל זרעם לקיים את דברי העז"ן כלי"ן כחוק אשר נאמר בהעז"ן כלי"ן והפרו תורת משה ועשו להם שבת יום ראשון שהוא יום לידת יז"ש ושאר חוקים ואידים לא טובים על כן אין להם חלק ונחלה בישראל ארורים הם בעולם הזה וארורים הם בעולם הבא וה' יברך את עמו ישראל בשלום.

אלה דברי רבינו רבי יוחנן בן זכאי . 22 בירושלים תם

Premodern Jewish Views of Paul

If the medieval *Toledot Yeshu*, or Story of Jesus, is to be believed, the apostle Paul was not only responsible for the establishment of Christianity, but actually did so at the instigation of the rabbis. Found in a variety of languages throughout Christian Europe, many versions of this notorious, anonymous, anti-Christian romance (dating to around the thirteenth century, although including much older traditions) reveal that Paul had been an agent of the Jewish sages who had sought to end the conflict between the followers of Jesus and the people of Israel by creating permanent religious divisions. The narrative explains how, in their desire to separate from Israel those who continued to claim Yeshu as the Messiah, Jewish religious leaders had called upon a learned man, Simeon Kepha, for help. This Kepha was able to heal a lame man (as was Simon Peter [or Simon *Cephas*; cf. John 1:42] in the book of Acts) and to convince the followers of Yeshu that he was one of them. Claiming to speak on behalf of Yeshu, he then introduced new festivals and rejected circumcision and the dietary laws. Such sensational claims are unhistorical, of course, as illustrated by the way in which Simon Peter and Paul were conflated in the text: "All these new ordinances which Simeon Kepha (or Paul, as he was known to the Nazarenes) taught them were really meant to separate these Nazarenes from the people of Israel and to bring the internal strife to an end" (Goldstein 1950, 153–154). Other versions of this account of a secret mole confuse Paul with another figure called Eliyahu rather than with Simon Peter. In any case, the *Toledot Yeshu* is the nearest thing we have to a widespread, popular, Jewish treatment of the apostle to the Gentiles.

Arguably, the idea that Paul had introduced innovations with regard to festivals and the law can be traced back to earlier Jewish writings. For example, it has been suggested that it was Paul who was described in the second-century Mishnah as one who "profanes the Hallowed Things and despises the set feasts and puts his fellow to shame publicly and makes void the covenant of Abraham our father, and discloses meanings in the law which are not according to the Halakhah" (*Avot* 3:11 [3:12 in Danby 1933]).

26. משנה מסכת אבות פרק ג משנה יא

רבי אלעזר המודעי אומר המחלל את הקדשים והמבזה את המועדות והמלבין פני חברו ברבים והמפר בריתו של אברהם אבינו עליו השלום והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא:

27. ספר חסידים (מרגליות) סימן קצא

יהודי שהמיר מכנין לו שם שנאמר (תהלים קל"ה י"ח) כמוהם יהיו עושיהם כמוהם יש לכנות לו כגון אם שמו אברהם יקרא אפרם. וכן כיוצא בזה. ואפילו לצדיק והם תועים אחריו כגון שמעון כיפה שאומרים פטר חמור.

28. אגדתא דשמעון כיפא (נוסח א', ב' בית המדרש')

ויעבוד את אלהי אבותינו אברהם יצחק ויעקב ויעש פיוטים לרוב מאד וישלחם בכל גבול ישראל למען יהיה לו לזכרון בכל דור ודור וכו'

29. אגדתא דשמעון כיפא (נוסח ב', ב' בית המדרש' חלק ו')

דעו בית ישראל המאמינים בה, ובתורתו התמימה וכו' אני שמעון כיפא הסובל באהבתו כל הצרות רעות ורבות... וקבלו הכתב בשמחת לבם ושלחוהו לריש גלותא, והראו הפיוטים לראשי ישיבות ולסנהדרין, וכולם אמרו שהם טובים ונעימים ושהם ראויים לאמרם החזנים בתפלותיהם, ועד היום ניהנים לאמרם כל שבת ושבת, וזה שמעון כיפא הוא מה שקורין הגוים פיוטרא [פטרס].

30. מחזור ויטרי (מהדורת מקיצי נרדמים), ירושלים תשכ"ג, עמ' 282

וחותם ב'נשמת כל חי', דנשמת כל חי היא ברכת השיר.. ויש שאומרים על אותו נבל שמעון פטר חמור, שהוא טעות של רומה, יסדו אותה תפילה ושאר תפילות כשהיה על הסלע. וחס ושלום שלא תהיה זאת בישראל, וכל האומר דבר זה, כשיבנה בית המקדש יביא חטאת שמנה

Sources Used

חיים סיימונס, "סיבות לתענית תשעה בטבת", סיני 106, תש"ן (1990), קלח-קנא
Sid Z. Leiman, "The Scroll of Fasts: The Ninth of Tebeth," *Jewish Quarterly Review* 14 (1983): 174-95